

Oponentský odsudek na diplomovou práci
Římská militaria v civilním kontextu,
kterou předložil **Bc. Stanislav Kuník**

Vypracoval **Jan Kysela**

Diplomová práce Stanislava Kuníka se zaměřuje na militaria přítomná v civilních kontextech římských provincií s geografickým těžištěm v Dolní Germánii. Proč? I tématem se nezabývajícímu oponentovi je známo, že totožné téma v totožném geografickém rámci zpracovává ve své velmi zdařené a nedávno publikované disertaci Johan Nicolay (Nicolay 2007). Nebylo by užitečnější například přenést toto mimořádně zajímavé téma do středoevropského prostředí a konfrontovat Nicolayovy závěry se situací v Dunajských provinciích?

Práce je na první pohled logicky strukturována (na pohled druhý vyvstávají další otazníky): skládá se krom úvodu a závěru ze dvou hlavních kapitol 2. Výsky militarií v civilním kontextu a 3. Produkce militarií v civilním kontextu. Kapitola druhá je dále členěna na oddíly věnující se veteránům římského vojska v civilním životě; zbraním (proč ne militariím?) v rukou římských civilistů; zákonům regulujícím nošení (či spíše držení) zbraně (proč není tento oddíl spojen s předchozím?); přítomností vojáků v civilních kontextech (proč není tato kapitola úžeji provázána s pojednáním o veteránech?); civilním sídlištím (rozuměj „která vydala římská militaria“) „v Dolním Porýní“ a „východně od Rýna“; následně se tážeme na „možnosti interpretace archeologického materiálu“, abychom se pak opět vrátili k nálezovým kontextům římských militarií, tentokrát kultovním a funerálním. Po kratičkém shrnutí celé komplexní problematiky druhé kapitoly se vrháme do kapitoly třetí věnované produkci militarií v civilním kontextu, z jejíž dvaadvaceti tiskových stran jich je minimálně patnáct věnováno výrobě militarií v „kontextu“ (či spíše sektoru) vojenském či státním. Přesvědčen, že sdělil vše podstatné (a díky zahrnutí zmíněných patnácti irelevantních stran i nafouknul práci do objemu dostačujícímu k uznání za diplomovou) pak autor přechází k závěru, seznamu literatury a obrazové příloze. Ta je sice provedena v rámci možností úpravně, dokonce grafy a plány převzaté z Nicolayovy publikace jsou přeloženy do češtiny, na žádný z grafů ani plánů však není v textu ani jednou odkázáno!!! Dokonce ani obsah grafů není na žádném místě práce předmětem diskuse, nanejvýš se pracuje se závěry, které z něj mezi řádky plynou.

Podobně jako u struktury práce i při četbě čtenář prožívá efekt prvního a druhého pohledu: text plyne kupředu řadou věcných formulací a bystrých dílčích pozorování, po několika stranách však četba uvízne v tenatu komplexních tvrzení bez jediné reference, nazvájem nesouvisejících ač navazujících odstavců, tvrzení vystavěných na analýze, která v předchozím neproběhla (či na ni přímo odkazujících), stylových nesourodostí či prostě temných míst... Nezbyvá pak než se chopit práce, na niž kandidát v diplomce odkazuje (shodou okolností Nicolay 2007), vyhledat předlohu příslušného temného místa... a potvrdit si klíčící podezření.

Práce Stanislava Kuníka je totiž ve své většině kompilátem doslovně přeložených pasáží z nevelkého počtu publikací, mezi nimiž vede opakovaně již zmiňovaná monografie Johana Nicolaye. Další opisovaná díla (např. Bishop 1985; Scott 1985; Oldenstein 1985; Pfahl – Reuter 1996; Daelle 1999; Mráv 2010; Letki 2011) autor/kopista využije pro stvoření jedné samostatné kapitoly, kterou bez velkých snah o provázání jednotlivých částí implantuje do textu (vnitřní nesourodost takto stvořeného slepence zanikne v celkové nepřehlednosti textu, v němž čtenář beztak nechápe odkud kam autorovy myšlenky kráčí). Z těchto prací jsem měl k dispozici pouze některé (Nicolay 2001, 2007: kap. 1, 5, 6 a 7; Bishop 1985; Mráv 2010; Letki 2011), ve VŠECH případech, kdy na ně bylo v práci „odkazováno“, však z nich

bylo stejným způsobem bezostyšně opisováno... Nemám důvod se domnívat, že Kuník zacházel jinak s předlohami, které jsem pro srovnání k dispozici neměl.

Ve velkém množství případů autor (naivně) na opisovaný pramen odkazuje (kdo by z jednoho odkazu usuzoval, že je opsána celá strana?), jindy „pozapomene“. Opisované texty jsou ve své většině nanejvýš kráceny o „nepodstatné“ detaily (například o příslovečná určení času či místa, argumentace či prostě kontext, a vytváří tak dojem všeobecně platných výkřiků že tmy), jen tu a tam autor (kompilátor) text převarí do čehosi více vlastního (což ještě není zárukou jeho větší srozumitelnosti). V některých případech je s opsáním Nicolayova textu převzata i reference na starší literaturu (např. na str. 13, pozn. 6 a 8). Nelze pochopitelně doložit, že Kuník s tímto starším textem nepracoval, rozhodně ho nevyužívá více, než Nicolay. Naopak Bishopův odkaz na „Tacita a Cassia Diona“ (str. 57) nechal opisovač v pahýlovité formě. Místy dochází při „překlade“ k nepochopením originálu a nemístným posunům ve významu: opakovaně je zmiňována lokalita Cologne, na str. 51 je slovo „later“ přeloženo jako „dříve“, na str. 55 nebylo pochopeno, že slovo „produce“ má i jiné významy než „vyrábět“, na str. 38 se střetáváme s hádankou „virtuální absence zbroje“.

Práce není opsána - je kompilována z neumě opsaných částí oproti předlohám přeskládaným podle logiky, které rozumí asi pouze kopista sám. Větší úsilí, více práce do ní kandidát nevložil. Materiál ani sám neanalyzoval, ani na základě převzatých textů netvoří nové závěry (ani nemá ambice tak činit), ve chvíli kdy opouští předlohy - ale často i v jejich překladech - se vyjadřuje toporně, zmateně, neumně a s gramatickými chybami. Neovládá ani odborné výrazivo (či jej ignoruje): „deposit hrobů“ (str. 20), „kontextový fond 2. stol.po. Kr.“ (str. 19), „dolní hrot kopí“ (str. 31), „brnění“ (str. 36)...

O obsahu a formálních stránkách práce nemá na tomto místě již cenu pojednávat.

Neshledávám jediný důvod, proč by měla být práce připuštěna k obahojobě, tím méně k tomu, aby byl na jejím základě autorovi udělen titul magistr.